

8. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky I. Mikloša na predsedu vlády Slovenskej republiky R. Fica vo veci problematiky mediálneho trhu a mediálneho prostredia

Ivan Mikloš
poslanec Národnej rady
Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Došlo:	25 -10- 2007
Číslo:	
Predchádzajúce číslo:	Prílohy:

Bratislava 25.10.2007

Vážený pán predseda vlády,

vláda Slovenskej republiky sa vo svojom programovom vyhlásení zaviazala, že strategickým cieľom mediálnej politiky vlády SR bude utvárať legislatívne a inštitucionálne predpoklady na rozvoj prostriedkov masovej komunikácie, spravodlivú hospodársku a publicistickú súťaž na mediálnom trhu, priehľadnosť vlastníckych vzťahov a pluralitu mediálneho prostredia v záujme skvalitňovania realizácie ústavných práv občanov na slobodu prejavu a informácií.

Slobodný prístup občanov k informáciám je jedným zo základných predpokladov fungovania slobodnej, demokratickej krajiny. Nezávislosť médií a sloboda tlače je nevyhnutnou podmienkou takéhoto slobodného prístupu k informáciám.

Musím konštatovať, pán predseda vlády, že Vaše činy a činy Vašej vlády sa príkro rozchádzajú s tým, čo deklarujete v programovom vyhlásení, s úsilím, ktoré má byť „v záujme skvalitňovania realizácie ústavných práv občanov na slobodu prejavu a informácií.“

Dovoľte mi na začiatok stručný prehľad týchto činov.

V zákone o tripartite vládna koalícia schválila ustanovenie, že rokovanie vlády je neverejné, čo vytvorilo legislatívny základ pre úpravu rokovacieho poriadku vlády, podľa ktorej sa nahrávky z rokovaní vlády stali pre verejnosť nedostupnými. Považujem to za spupnosť a za aroganciu moci. Vláda má slúžiť občanom, je tu pre občanov a za ich peniaze, preto takéto obmedzovanie informácií o rokovaní vlády považujem za neakceptovateľné.

Vaši poslanci sa opakovane pokúšali novelizovať zákon o slobodnom prístupe k informáciám tak, že by to výrazne obmedzilo slobodný prístup občanov k informáciám. Bývalá poslankyňa za SMER Edita Angyalová, navrhovala, aby úradník mal možnosť posudzovať „rozumnosť“ žiadosti občana o informáciu.

Vaša vláda zaviedla prax nesprístupňovania správ zo zahraničných ciest predsedu vlády (napr. Vaša zahraničná pracovná cesta v Lýbii, rokovanie s rakúskym kancelárom Gusenbauerom). Rád by som Vám pripomenul, pán predseda vlády, že na tieto cesty nechodíte ako súkromná osoba a neplatíte si ich zo svojich peňazí. Občania majú právo vedieť s kým a o čom rokujete.

Vaša vláda najskôr nezverejnila stanovisko ministerstva financií k diaľničnému PPP projektu s odvolaním na obchodné tajomstvo a po následnej kritike síce správu zverejnila, ale „vykuchanú“ o všetky čísla. Ide pritom nielen o to, kedy budú diaľnice postavené, ale aj o to, koľko to bude stáť občanov, daňových poplatníkov. Ide teda o záležitosť verejného významu a vláda nemá právo takéto informácie pred občanmi tajiť.

Pred niekoľkými dňami došlo k udalosti, ktorá sa síce priamo dotýka len jedného človeka, ale bude mať závažné negatívne dôsledky slobodný prístup občanov k informáciám. Prepustenie Karola Korintuša, námestníka riaditeľa Štátneho pedagogického ústavu, ktorý dostal výpoveď za to, že sa vyjadril pre denník SME ohľadom osemročných gymnázií, považujem za krok, ktorého

účelom je zastrašiť všetkých štátnych zamestnancov. Výsledkom bude celkom určite zásadne zhoršený prístup médií a prostredníctvom nich aj občanov, k informáciám. Vyjadrenia niektorých členov Vašej vlády, že to nepovažujú za správne, ale nemôžu s tým nič robiť, považujem za alibizmus. Vyhovuje Vám to, preto sa to stalo.

Do vedenia Slovenskej televízie ste presadili človeka, ktorý nie je zárukou ani nezávislosti a objektívnosti, ani hospodárneho fungovania. To prvé potvrdili samotní Vaši koalíční partneri, keď po zvolení pána Hrehu za riaditeľa vyhlásili, že je to víťazstvo strany SMER. Dianie v spravodajstve STV, odchod viacerých redaktorov, ktorí odmietali politické zásahy a manipuláciu, ako aj udržiavanie neschopného, ale vláde lojálneho šéfredaktora spravodajstva sú toho jasným dôkazom. Nehospodárnosť dokazujú čísla o narastajúcom dlhu STV. Dovoľte aj jeden konkrétny príklad šafárenia, ktorý taktiež potvrdzuje blízkosť riaditeľa Hrehu k Vašej strane. Za predchádzajúceho riaditeľa STV Richarda Rybníčka podpísala STV so Slovenským zväzom ľadového hokeja zmluvu na práva za prenos extraligových zápasov za 1 mil. Sk na rok. Nový riaditeľ Hreha podpísal takú istú zmluvu s tým istým zväzom za 46 mil. Sk. Prezidentom SZLH je jeden z mecenášov strany Smer, Juraj Široký.

Dvakrát sa Vaša vláda dokonca zaoberala situáciou v médiách na rokovaní vlády. V apríli 2007 ste prijali stanovisko vlády v ktorom ste médiá obvinili zo šírenia „nepravdivých, neobjektívnych a pravdu skresľujúcich uverejňovaných vo viacerých slovenských médiách na adresu vlády, jej predstaviteľov, ako aj politických strán tvoriacich vládnu koalíciu.“ V septembri 2007 ste dokonca zvolali mimoriadne zasadnutie vlády k situácii v médiách, na ktorom vláda SR obvinila médiá z vlámania sa k ministerke Tomanovej a z prijímania úplatkov od súkromných spoločností.

Váš vzťah k médiám a novinárom, pán predseda vlády, najlepšie ilustrujú Vaše vlastné adjektíva, akými ich častujete. Nie ste ešte vo vláde dlho, ale už ste toho stihli pomerne dosť – novinárske chrapúnstvo, mediálni kibici, duchovní bezdomovci, hyenizmus, slizký had, pisálkovia, špinaví hajzli.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti nielen obmedzujú slobodný prístup občanov k informáciám, ale vytvárajú zároveň vo verejnosti veľmi zlú atmosféru a zlé vnímanie médií a novinárov. Niežeby médiá a novinári boli bez chyby. Isté napätie medzi vládou a médiami je prirodzené a existuje v každej slobodnej a demokratickej krajine. Obávam sa však, pán predseda vlády, že kroky ktorými Vaša vláda obmedzuje slobodný prístup k informáciám, ako aj útoky ktoré vediete voči médiám, sa vymykajú tomu, čo je akceptovateľné v slobodných, demokratických krajinách.

Atmosféra, ktorá sa v tejto oblasti vytvorila, veľmi praje aj neštandardným a unikátnym rozhodnutiam a ohrozuje tak slobodu tlače a prejavu.

Možným dôsledkom toho je konanie orgánov verejnej moci, ktoré obmedzuje a ohrozuje slobodu prejavu tlače, či dokonca existenciu nezávislých médií. Napríklad týždenník Žurnál upozornil vo verejnom záujme na únik tajných dokumentov Vojenského obranného spravodajstva. Namiesto toho, aby štátne orgány riešili, ako k takémuto úniku informácii mohlo dôjsť, orgán štátu (Národný bezpečnostný úrad) zakročil voči tomuto týždenníku najtvrdšou sankciou akú mu zákon umožnil.

Druhým príkladom je spor medzi týždenníkom Trend a spoločnosťou BF. Namiesto toho, aby sa sudkyňa Okresného súdu Bratislava II. zaoberala podstatou sporu a objektívne vyhodnotila všetky dôkazy, ktoré jej boli predložené, vydala predbežné opatrenie, ktorým ohrozil samotnú existenciu uvedeného týždenníka. „Potrestala“ tak týždenník, ktorý upozornil prostredníctvom kritického článku svojich čitateľov na netransparentnú činnosť firmy pôsobiacej na finančnom trhu. Sudkyňa Alena Svetlovská vydaním predbežného opatrenia až príliš vyšla v ústrety Firme

BF, ktorá si mimochodom dodnes neplní svoje povinnosti, ktoré jej Obchodný zákonník ukladá, porušuje tým zákon a mala by byť podľa platnej právnej úpravy vymazaná z Obchodného registra.

Pán predseda vlády, Vaša vláda sa v programovom vyhlásení zaviazala „vytvárať podmienky pre zamedzenie nekalých praktík na finančnom trhu.“ Tiež ste deklarovali, že „vláda zabezpečí primeranú ochranu účastníkov finančného trhu a dôrazom na zodpovedajúcu ochranu neprofesionálnych investorov a vkladateľov pred možným zlyhaním subjektov finančného trhu a posilní prevenciu v tejto oblasti. Vláda preto navrhne opatrenia pre zrovnoprávenie postavenia týchto klientov a ich lepšiu informovanosť o produktoch, ako i poplatkoch s nimi spojených. V tejto súvislosti bude vláda venovať osobitnú pozornosť podpore dlhodobého finančného vzdelávania širokej verejnosti.“

Práve tieto deklarované, prospešné zámery pomáhajú naplňovať aj médiá a to poskytovaním informácií a upozorňovaním na možnosti, ale aj riziká. Týždenník Trend, presne v súlade s potrebou informovať a znižovať riziko, upozornil svojich čitateľov na riziká investovania prostredníctvom spoločnosti BF. Výsledkom je, že za napĺňanie zámerov, ktoré sú všeobecne prospešné a sú aj v súlade so zámermi programového vyhlásenia vlády, čelí tento týždenník likvidačnému verdiktu sudkyne.

Vážený pán premiér,

V čase keď ste boli v opozícii ste vehementne bojovali za právo verejnosti na informovanosť, vyzývam Vás aby ste sa s rovnakou vehemenciou zasadili za dodržiavanie spravodlivosti a práva verejnosti na objektívne informácie.

V nadväznosti na vyššie uvedené sa vás pýtam, ako sa mienite zabezpečiť slobodu prejavu a tlače v tomto štáte a akým spôsobom vaša vláda bude túto slobodu garantovať.

Aké konkrétne kroky chcete podniknúť na to, aby zo strany orgánov verejnej moci nedochádzalo k šikanovaniu médií a aby bola vytvorená spravodlivá hospodárska a publicistická súťaž na mediálnom trhu, priehľadnosť vlastníckych vzťahov a pluralitu mediálneho prostredia.

S pozdravom

Vážený pán
Róbert Fico
predseda vlády SR
B r a t i s l a v a